

31-549 Kraków, al. Powstania Warszawskiego 10, tel. +48 12 616 93 62, fax +48 12 616 93 64, e-mail: km.umk@um.krakow.pl

KM-08

Kraków, 24 SIE 2015

Dotyczy: pojazdów elektrycznych typu segway

Wydział Spraw Administracyjnych

W odpowiedzi na pismo uprzejmie wyjaśniam, że interpretacja przepisów prawa w zakresie możliwości poruszania się danym pojazdem po drodze, leży poza obszarem ustawowych zadań realizowanych w Wydziale Ewidencji Pojazdów i Kierowców. Niemniej mając na uwadze fakt, że poruszona problematyka w pewnym zakresie obejmuje także bezpieczeństwo w ruchu drogowym, przedstawiam obszar przedmiotowego zagadnienia, który być może okaże się pomocny.

Do podstawowych aktów prawnych regulujących materię ruchu drogowego w tym m.in. rejestracji pojazdów, należy ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. - *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.). Ustawa określa m.in.: zasady ruchu na drogach publicznych, w strefach zamieszkania oraz w strefach ruchu, zasady i warunki dopuszczenia pojazdów do tego ruchu, zasady i warunki kontroli ruchu drogowego. Przepisy ustawy stosuje się również do ruchu odbywającego się poza ww. miejscami, w zakresie koniecznym dla uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa osób (art. 1 ustawy). Ustawowe regulacje w zakresie obowiązku rejestracji pojazdów zawiera art. 71 ustawy. Stanowi on w ust. 1, że dokumentem stwierdzającym dopuszczenie do ruchu jest dowód rejestracyjny albo pozwolenie czasowe.

Niezależnie od miejsca oraz okoliczności towarzyszących poruszaniu się pojazdów, istotne jest także zagadnienie dotyczące bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz spełnienia przez pojazd odpowiednich warunków technicznych. Zgodnie z art. 66 ww. ustawy, pojazd uczestniczący w ruchu ma być tak zbudowany, wyposażony i utrzymany, aby korzystanie z niego:

- 1) nie zagrażało bezpieczeństwu osób nim jadących lub innych uczestników ruchu, nie naruszało porządku ruchu na drodze i nie narażało kogokolwiek na szkodę;
- 2) nie zakłócało spokoju publicznego przez powodowanie hałasu przekraczającego poziom określony w przepisach szczegółowych;
- 3) nie powodowało wydzielania szkodliwych substancji w stopniu przekraczającym wielkości określone w przepisach szczegółowych;
- 4) nie powodowało niszczenia drogi;
- 5) zapewniało dostateczne pole widzenia kierowcy oraz łatwe, wygodne i pewne posługiwanie się urządzeniami do kierowania, hamowania, sygnalizacji i oświetlenia drogi przy równoczesnym jej obserwowaniu;
- 6) nie powodowało zakłóceń radioelektrycznych w stopniu przekraczającym wielkości określone w przepisach szczegółowych.

Stosownie do ust.4 zabrania się m.in.:

- umieszczania wewnątrz i zewnątrz pojazdu wystających spiczastych albo ostrych części lub przedmiotów, które mogą spowodować uszkodzenie ciała osób jadących w pojeździe lub innych uczestników ruchu;
- stosowania w pojeździe przedmiotów wyposażenia i części wymontowanych z pojazdów, których ponowne użycie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego lub negatywnie wpływa na środowisko;
- stosowania w pojeździe przedmiotów wyposażenia i części nieodpowiadających warunkom określonym w przepisach szczegółowych.

Ponadto zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. - w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. z 2015 r. poz. 305 z późn. zm.), Przedmioty wyposażenia i części pojazdów związane z bezpieczeństwem ich użytkowania i ochroną środowiska mogą być stosowane w pojazdach, jeżeli spełniony jest co najmniej jeden z następujących warunków:

1) oznakowane są znakami homologacji międzynarodowej stosowanymi w homologacji Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) - „E” lub Unii Europejskiej - „e”;

2) oznakowane są cechami producenta pojazdu, na który wystawiono krajowe świadectwo homologacji typu pojazdu; ocechowanie to powinno być zgłoszone do upoważnionej jednostki celem ewidencji;

3) oznakowane są cechami dostawcy producenta pojazdu, na który wystawiono krajowe świadectwo homologacji typu pojazdu; ocechowanie to powinno być zgłoszone do upoważnionej jednostki celem ewidencji;

4) oznakowane są znakiem zgodności zgodnie z przepisami o systemie oceny zgodności i akredytacji; przepisu nie stosuje się do przedmiotów wyposażenia i części oznakowanych znakiem bezpieczeństwa na podstawie dotychczasowych przepisów o badaniach i certyfikacji;

5) tablice rejestracyjne mogą być stosowane w pojazdach, jeżeli oznakowane są znakiem producenta zgodnie z przepisami o rejestracji i oznaczaniu pojazdów.

Przepis ust. 1 stosuje się do producentów, importerów, dystrybutorów oraz podmiotów montujących i świadczących usługi. Wykaz przedmiotów wyposażenia i części związanych z bezpieczeństwem użytkowania pojazdu i ochroną środowiska podlegających sprawdzeniu w tym zakresie przez jednostki akredytowane w polskim systemie akredytacji, określa załącznik nr 3 ww. rozporządzenia. Przedmioty wyposażenia i części objęte obowiązkiem homologacji typu określone są w przepisach o homologacji pojazdów.

Przedmiot niniejszej sprawy może również obejmować zakres ewentualnej odpowiedzialności karnej. Przepisy kodeksu wykroczeń przewidują bowiem karalność osoby prowadzącej pojazd poza drogą publiczną zarówno za zagrożenie bezpieczeństwa innych osób w wyniku niezachowania należytej ostrożności, jak i za niestosowanie się do przepisów regulujących korzystanie z dróg wewnętrznych lub innych miejsc dostępnych dla ruchu pojazdów (art. 96, art. 97, art. 98 kw.). Norma karnoadministracyjna zawarta w wymienionych przepisach świadczy o tym, że ustawodawca, pod groźbą ukarania za wykroczenie, nałożył na właściciela, posiadacza, użytkownika i prowadzącego pojazd obowiązek przestrzegania zasad ruchu wszędzie tam, gdzie pojazdy się poruszają.

Odnosząc powyższe rozważania do sytuacji wykorzystywania pojazdu w ruchu drogowym zwracam uwagę, że uprawnienia dotyczące podejmowania czynności kontrolnych wobec kierującego lub pojazdu należą m.in. do; funkcjonariuszy Policji, inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego, Straży Miejskiej, osób działających w imieniu zarządcy drogi (art. 129 – art. 131 ustawy – *Prawo o ruchu drogowym*). Ponadto na właścicielu pojazdu ciążyć mogą inne obowiązki wynikające z przepisów prawa np. ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.

W niniejszej sprawie kluczowa wydaje się ocena czy pojazd Segway odpowiada którejkolwiek definicji określonej ustawie – *Prawo o ruchu drogowym*. Ustawa definiuje „pojazd” jako „środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszynę lub urządzenie do tego przystosowane” (art. 2 pkt 31). Pojazd wolnobieżny to „... pojazd silnikowy, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 25 km/h, z wyłączeniem ciągnika rolniczego”. Pojazdem silnikowym jest „...pojazd wyposażony w silnik, z wyjątkiem motoroweru i pojazdu szynowego” (art. 2 pkt 32). Z kolei motorower to „...pojazd dwu- lub trójkołowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej nieprzekraczającej 50 cm³ lub w silnik elektryczny o mocy nie większej niż 4 kW, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h” (art. 2 pkt 46).

Jeżeli by uznać, że Segway jest pojazdem wolnobieżnym, to wówczas stosownie do zapisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury – w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia, musiałby spełniać szereg wymagań, co z uwagi na konstrukcję tego pojazdu wydaje się wątpliwe (problematykę dotyczącą pojazdów wolnobieżnych szeroko omawiano w ramach zespołu zadaniowego powołanego poleceniem służbowym Nr 17/2013 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 2013-06-12 – w sprawie przygotowania projektu regulacji dotyczącej zasad używania pojazdów elektrycznych wykorzystywanych dla prowadzenia działalności gospodarczej i do chwili obecnej warunki techniczne dla tego typu pojazdów nie uległy zmianie - SA-05.6871.1.86.2013). W przypadku uznania, że pojazd należy przypisać do kategorii L (motorower), wówczas musiałby spełniać odpowiednie warunki określone w rozporządzeniu Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 17 czerwca 2013 r. – w sprawie homologacji typu pojazdów samochodowych mających dwa lub trzy koła, niektórych pojazdów samochodowych mających cztery koła, motorowerów oraz ich przedmiotów wyposażenia lub części (Dz. U. z 2014 r. poz. 1828). Taki pojazd po uzyskaniu homologacji podlegałby rejestracji. Na gruncie prawa europejskiego do pojazdów kategorii L stosuje się m.in. dyrektywę 2002/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 marca 2002 r. – w sprawie homologacji typu dwu lub trzykołowych pojazdów mechanicznych i uchylającą dyrektywę Rady 92/61/EWG (Dz. Urz. WE L 124 z 09.05.2002, str. 1, obowiązującą do 31.12.2015r.) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 168/2013 z dnia 15 stycznia 2013 r. – w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów dwu - lub trzykołowych oraz czterokołowców (Dz. Urz. UE. L Nr 60, str. 52, wejście w życie 2013-03-22, stosuje się od 2016-01-01). Przepisy te nie mają jednak zastosowania m.in. do pojazdów o maksymalnej prędkości konstrukcyjnej nieprzekraczającej 6 km/h, pojazdów przeznaczonych wyłącznie do obsługiwanian przez pieszego (art. 1 dyrektywy), pojazdów samoczynnie utrzymujących równowagę, pojazdów niewyposażonych w przynajmniej jedno miejsce siedzące (art. 2 rozporządzenia PEiR). Należy zaznaczyć, że rozporządzenie PEiR może nieco zawęzić zakres stosowania wymienionych aktów prawnych (rozporządzenia i dyrektywy), poprzez zastąpienie wyrazu „droga” (art. 1 dyrektywy), wyrazem „droga publiczna” (art. 2 rozporządzenia). Ustawa – *Prawo o ruchu drogowym* różnicuje te określenia (art. 2 pkt 1-1a).

Wnoszący pismo przywołuje informację zamieszczoną na stronie internetowej Komendy Głównej Policji a dotyczącą hulajnogi elektrycznej typu Segway. Jak już wspomniano, tut. Wydział nie ma podstawy do kwestionowania stanowiska KGP. Odmienna interpretacja przepisów mogłaby przynieść ujemne skutki dla zainteresowanego w sytuacji czynności kontrolnych funkcjonariuszy postępujących zgodnie z powołaną informacją. Zwracam uwagę, że w artykule jest mowa o konieczności zmiany kategoryzacji pojazdów kategorii L, natomiast w rozporządzeniu PEiR, wyłączono zakres stosowania rozporządzenia m.in. o pojazdy samoczynnie utrzymujące równowagę oraz niewyposażone w przynajmniej jedno miejsce siedzące (czyli określono warunki jakie wydaje się spełniać Segway). Nadmieniam, że pod podanym przez wnioskodawcę adresem internetowym znajdują się także

wyjaśnienia dotyczące poruszania się po drogach publicznych i chodnikach hulajnogą (<http://bip.kgp.policja.gov.pl/kgp/najczesciej-zadawane-p/6664,Zagadnienia-dotyczace-ruchu-drogowego.html> - pkt. 32).

Nie budzi wątpliwości, że kierujący winien posiadać umiejętność poruszania się pojazdem w sposób niezagrażający bezpieczeństwu, nieutrudniający ruchu drogowego i nienarażający kogokolwiek na szkodę. Segway nie jest przypisany do żadnej kategorii opisanej w przepisach rejestracyjnych oraz ustawie o kierujących pojazdami dlatego nie można z przepisów wprost wywieść jakie uprawnienia powinien posiadać kierujący takim pojazdem np. poza drogami publicznymi. Jeśliby rozważając zagadnienie dopuszczalności analogii w prawie administracyjnym jednak uznać, że wypełnienie luki prawnej jest konieczne z uwagi np. na przyjętą możliwość poruszania się takim pojazdem na określonym obszarze, to biorąc pod uwagę ewentualność wystąpienia zagrożeń wynikających z ruchu takiego pojazdu w miejscu publicznym należałoby przyjąć, że „kierujący” winien posiadać stosowną wiedzę i umiejętności pozwalające na bezpieczne poruszanie się „pojazdem” Sagway.

Segway nie spełnia warunków technicznych koniecznych do uznania go za pojazd wolnobieżny i w związku z tym nie można poruszać się nim po jezdni i chodniku wchodzącym w skład drogi publicznej. Poruszanie się takim pojazdem poza drogą publiczną jest dopuszczalne za zgodą zarządcy drogi lub terenu, ale tylko jeśli nie powoduje to zagrożenia bezpieczeństwa innych uczestników ruchu i nie naraża kogokolwiek na szkodę. Kierujący winien przy tym dysponować odpowiednią wiedzą z zakresu ruchu drogowego. Stosowne uprawnienia kontrolne zarówno w stosunku do kierującego jaki i pojazdu, posiadają podmioty wymienione art. 129 – 131 ustawy – *Prawo o ruchu drogowym*. Do obszaru kompetencji wymienionych podmiotów należy decyzja czy biorąc pod uwagę rzeczywiste uwarunkowania ruchu istniejące na danym obszarze (np. w strefie ograniczonego ruchu) dany pojazd może się poruszać, czy też jest to niedopuszczalne.

Załączniki:

- wykaz przedmiotów wyposażenia i części związanych z bezpieczeństwem użytkowania pojazdu i ochroną środowiska podlegających sprawdzeniu w tym zakresie przez jednostki akredytowane w polskim systemie akredytacji zamieszczony w zał. nr 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury – w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia

Handwritten signature: Andrzej Pożnański
PODZIAŁ WYDZIAŁU
Handwritten signature: Andrzej Pożnański

2015-08-26
INSPEKTOR
Handwritten signature: Paweł Duda

Handwritten signature: Paweł Duda
24.08.15